

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSA Paweł Rygiel (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko(...)Towarzystwo (...) S.A. (...)” w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 25 stycznia 2016 r. sygn. akt I C 90/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że wskazaną

w punkcie I datę „25 stycznia 2016r.” zastępuje datą „ 2 stycznia 2014r.”;

2. w pozostałej części apelację oddala;

3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 3 600zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 1 085zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem brakującej opłaty od apelacji, od uiszczenia której powód był zwolniony.

SSA Sławomir Jamróg SSA Andrzej Struzik SSA Paweł Rygiel

UZASADNIENIE

Powód, A. D., domagał się zasądzenia od (...)Towarzystwo (...) Spółki Akcyjnej (...)w W. kwoty 130.000 zł tytułem pozostałej części zadośćuczynienia oraz kwoty 85.000 zł tytułem pozostałej części odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej – z ustawowymi odsetkami od obu kwot od dnia 19 grudnia 2013 r. Zgłoszone roszczenia powód wywodził z faktu śmierci swego ojca T. D., za którą odpowiedzialność ponosił kierujący ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda

- kwotę 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia, z ustawowymi odsetkami od dnia 25 stycznia 2016 r. (pkt I sentencji);
- kwotę 65.000 zł tytułem odszkodowania, z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2014 r. (pkt II).

W pozostałej części powództwo oddalił i rozliczył koszty sądowe i koszty procesu.

Sąd I instancji ustalił, że T. D. pozostawał w związku konkubenckim z E. M. i z tego związku pochodziło dwoje dzieci – O. D. i powód A. D. – obaj urodzeni w dniu(...)r.

T. D. zmarł w dniu 4 listopada 2013 r., na skutek obrażeń doznanych w wypadku samochodowym, którego sprawcą był M. M., ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela.

Sąd poczynił szczegółowe ustalenia dotyczące sytuacji życiowej i majątkowej rodziny powoda, jak też skutków, jakie na sytuację rodzinną, majątkową i psychiczną powoda miała śmierć ojca.

Sąd wskazał, że roszczenia powoda zostały zgłoszone ubezpieczycielowi pismem z dnia 21 listopada 2013 r., a w piśmie tym powód domagał się wypłaty 200.000 zł zadośćuczynienia oraz 100.000 odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej. Pozwany zakład ubezpieczeń, decyzją z dnia 19 grudnia 2013 r., przyznał A. D. kwotę 20.000 zł z tytułu zadośćuczynienia i 15.000 zł z tytułu odszkodowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zgłoszone roszczenie za częściowo uzasadnione. Znajduje ono oparcie w art. 822 § 1 k.c. i art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2013 r., poz.392 ze zm) oraz art. 446 § 3 i k.c. i art. 446 § 4 k.c.

Odnotowując przesłanki przyznania zadośćuczynienia za doznana krzywdę pozostającą w związku ze śmiercią osoby bliskiej, określone art. 446 § 4 k.c., Sąd uznał, że odpowiednią sumą z tego tytułu należną powodowi jest kwota 120.000 zł. Uwzględniając zatem, że powodowi została już wypłacona kwota 20.000 zł, zasadne było zasądzenie na jego rzecz dalszych 100.000 zł.

W zakresie odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej powoda na skutek śmierci ojca, znajdującego podstawę w przesłankach określonych § 3 art. 446 k.c., Sąd uznał, iż powodowi należy się kwota 80.000 zł. Wobec wypłacenia powodowi z tego tytułu kwoty 15.000 zł przez ubezpieczyciela, zasadne było zatem zasądzenie dalszej kwoty 65.000 zł.

Sąd zasądził odsetki od tej kwoty odwołując się do treści art. 481 k.c. Odnośnie świadczenia odsetkowego od zasądzonej kwoty zadośćuczynienia uznał, iż skoro ustalił wysokość zadośćuczynienia dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, to zasadne jest zasądzenie odsetek od daty wyrokowania. W zakresie natomiast odsetek od kwoty zasądzonej tytułem odszkodowania Sąd wskazał, iż w tej części zastosowanie znajduje art. 14 ust.1 i 2 cyt. wcześniej ustawy z dnia 22 maja 2003 r., zgodnie z którym odszkodowanie winno być wypłacone przez ubezpieczyciela w terminie 30 dni od dnia złożenia przez poszkodowanego zawiadomienia o szkodzie. Skoro zatem zgłoszenie powoda z dnia 21 listopada 2013 r. dotarło do ubezpieczyciela w dniu 2 grudnia 2013 r., to zasadne jest zasądzenie odsetek od dnia 2 stycznia 2014 r.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł powód, ograniczając jej zakres do początkowej daty świadczenia odsetkowego od kwoty zadośćuczynienia i domagając się zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 100.000 zł od dnia 19 grudnia 2013 r., w miejsce odsetek zasądzonych od dnia wyrokowania. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. Apelujący zarzucił naruszenie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda jest trafna.

Roszczenie z tytułu zadośćuczynienia jest świadczeniem pieniężnym nieterminowym, a zatem jego wymagalność – co do zasady – związana jest z wezwaniem zobowiązanego do zapłaty. Tym niemniej zwrócić należy uwagę na specyfikę przedmiotowego świadczenia. Jest zasadą, że naprawieniu podlega tylko szkoda majątkowa, a wyjątkiem od niej jest przyznanie zadośćuczynienia w wypadkach wskazanych w ustawie. W tych przypadkach ustawa przewiduje, że poszkodowanemu sąd może przyznać „odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia”. Ma ono charakter fakultatywny – jego przyznanie nie jest obligatoryjne i zależy od uznania i oceny sądu w konkretnych okolicznościach sprawy. Fakultatywność zadośćuczynienia nie oznacza dowolności, jak też nie wpływa na przyjęcie, że zobowiązanie do jego zapłaty ma charakter bezterminowy, a o wymagalności tego roszczenia decyduje wierzyciel poprzez wezwanie dłużnika do zapłaty. Oznacza jedynie tyle, że – z uwagi na specyfikę tego świadczenia – nie przysługuje ono w sposób automatyczny w razie istnienia krzywdy. O tym, czy zadośćuczynienie przysługuje nie jest więc wystarczające ustalenie bezprawności naruszenia, lecz konieczne jest także ustalenie okoliczności faktycznych sprawy, od istnienia których zależy przyznanie zadośćuczynienia jak i jego wysokość. Określenie jego wysokości musi być dokonane z uwzględnieniem wszystkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a z woli ustawodawcy sąd orzekający ma swobodę w ustaleniu wysokości zadośćuczynienia. Ocena musi być dokonana z odwołaniem się do całokształtu okoliczności faktycznych, co pozwala uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej.

Z uwagi na powyższe, o dacie początkowej świadczenia odsetkowego przy zasądzeniu zadośćuczynienia decyduje to, na jaką datę ukształtował się stan faktyczny będący podstawą oceny wysokości przedmiotowego świadczenia. O ile stan taki został ukształtowany w dacie wezwania do zapłaty, a co za tym idzie - wysokość zadośćuczynienia jest oceniana z odwołaniem się do tych okoliczności faktycznych, to odsetki należą się od daty wezwania do zapłaty. O ile jednak podstawą oceny są także okoliczności faktyczne, które miały miejsce pomiędzy datą wezwania do zapłaty a datą wyrokowania, to odsetki należą się od daty ustalenia wysokości zadośćuczynienia przez Sąd.

W niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, że w dacie wezwania strony pozwanej do zapłaty nie były znane wszystkie okoliczności, od istnienia których zależy ustalenie wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia. W szczególności wskazać należy, że sprawa miała charakter typowy, jak też znane były podstawowe okoliczności związane z sytuacją życiową powoda. Nadto nie jest uzasadnione odwoływanie się do trudności w ustaleniu wysokości szkody, co mogłoby prowadzić do przekroczenia 30-dniowego terminu do wypłaty należnego świadczenia, określonego art. 817 § 1 k.c. i art. 14 ust.1 cyt. wyżej ustawy. Nie można także uznać, że pomiędzy datą zgłoszenia szkody a datą wyrokowania nastąpiła na tyle istotna zmiana w sile nabywczej pieniądza, by przyjąć, że na wysokość zadośćuczynienia wpływ miała odmienna wartość pieniądza istniejąca w dacie wydania przez Sąd I instancji zaskarżonego wyroku.

Stąd prawidłowym jest przyjęcie, iż świadczenie odsetkowe należy się powodowi od daty wezwania do zapłaty, przy uwzględnieniu dodatkowego, 30-dniowego terminu określonego art. 817 k.c. oraz art. 14 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych tj. od dnia 2 stycznia 2014 r.

Dalej idąca apelacja nie może odnieść skutku. W szczególności okoliczność, że część świadczenia została przez ubezpieczyciela wypłacona przed upływem określonego ustawą terminu, bo w dniu 19 grudnia 2013 r., nie powoduje, iż roszczenie w pozostałej części stało się wymagalne.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. uwzględniając, że powód „uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania”. Na zasądzone koszty składa się opłata wynagrodzenia pełnomocnika, ustalona na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

Na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, obciążono stronę pozwaną, jako przegrywającą, kosztami sądowymi (opłatą od apelacji), od uiszczenia której powód był zwolniony.

SSA Paweł Rygiel SSA Andrzej Struzik SSA Sławomir Jamróg